

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**ÖĞRENCİLERİN OKUMA ALIŞKANLIĞI
GELİŞTİRMESİNDE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ETKİSİ:**

Denizli İli Örneği

PINAR ÖZDEN DENİŞ

DENİZLİ-2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİMBİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİMDALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİMDALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS BİTİRME PROJESİ**

**ÖĞRENCİLERİN OKUMA ALIŞKANLIĞI GELİŞTİRMESİNDE
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ETKİSİ: Denizli İli Örneği**

Pınar ÖZDEN DENİŞ

Danışman

JÜRİ ÜYELERİ PROJE ONAY SAYFASI

Temel Eğitim Anabilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı öğrencisi Pınar ÖZDEN DENİŞ tarafından hazırlanan “Öğrencilerin Okuma Alışkanlığı Geliştirmesinde Sınıf Öğretmenlerinin Etkisi: Denizli İli Örneği” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun..... tarih vesayılı kararıyla onaylanmıştır.

Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu proje çalışmasında; proje içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Pınar ÖZDEN DENİŞ

ÖZET

Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı Geliştirmesinde Sınıf Öğretmenlerinin Etkisi: Denizli İli Örneği

ÖZDEN DENİŞ, Pınar

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Temel Eğitim ABD,

Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Fatma SUSAR

Ocak 2022, 29 sayfa

Bu çalışmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin okuma alışkanlığı geliştirmesinde sınıf öğretmenlerinin etkisini tespit etmektir. Ayrıca öğrencilerin okuma alışkanlığı geliştirmesinde sınıf öğretmenlerinin kitap okuma alışkanlığını kazandırmaya yönelik algılarının onların cinsiyetlerine, yaşlarına, eğitim durumlarına, kıdemlerine, okulda kütüphane olup olmasına ve evde kitaplık olup olmasına göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Nicel yöntem Tarama deseninin kullanıldığı araştırmanın örneklemini, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Denizli ilinde bulunan ilkokullarda çalışan sınıf öğretmenlerinden basit seçkisiz olarak seçilen ve gönüllü olarak araştırmaya dahil olan 120 (XX=80, XY=40) sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde Tekgül (2013) tarafından geliştirilmiş olan "Öğretmen Anketi" kullanılmıştır. Araştırmanın alt problemlerinin çözümlenmesinde t testi ve oneway-anovadan yararlanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında, öğrencilerin okuma alışkanlığı geliştirmesinde sınıf öğretmenlerinin orta seviyede katkılarının olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılacakla birlikte, sınıf öğretmenlerinin kitap okuma alışkanlığı kazandırmaya yönelik algılarının onların cinsiyetlerine, eğitim durumlarına, kıdemlerine, okulda kütüphane olup olmasına ve evde kitaplık olup olmasına göre farklılık göstermediği sadece öğretmenlerin yaşları ile anlamlı bir fark gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: okuma alışkanlığı, ilkokul, sınıf öğretmeni

ABSTRACT

The Effect of Classroom Teachers on Developing Their Students' Reading Habits: The Example of Denizli Province

OZDEN DENIS, Pınar

Non-Thesis Master's Project, Department of Basic Education ,
Classroom Education Division

Thesis Advisor: Prof. Dr. Fatma SUSAR

January 2022, 29 pages

The aim of this study is to determine the effect of classroom teachers on the development of reading habits of primary school students. Also, whether the perceptions of classroom teachers towards inculcating reading habits in students' development of reading habits differ according to their gender, age, education level, seniority, whether there is a library at school and whether there is a library at home. is to detect. The sample of the study, in which the quantitative method-scan design was used, consists of 120 (XX=80, XY=40) classroom teachers who were randomly selected from primary schools in Denizli in the 2021-2022 academic year and were included in the research voluntarily. The "Teacher Questionnaire" developed by Tekgöl (2013) was used to obtain the research data. T-test and oneway-anova were used in the analysis of the sub-problems of the research. Considering the results of the research, it was concluded that the classroom teachers thought that they had moderate contributions in the development of reading habits of the students. It has been determined that it does not differ according to whether there is a library at home or not, but only with the age of the teachers.

Keywords: reading habit, primary school, classroom teacher

İÇİNDEKİLER

YÜKSEK LİSANS TEZ ONAY FORMU	iii
ETİK BEYANNAMESİ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ	ix
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	3
1.1.1. Problem Cümlesi	4
1.1.2. Alt Problemler	4
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.5.Sayıtlılar	5
1.6. Tanımlar	5
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Kuramsal Çerçeve	6
2.1.1. Okuma Nedir?	6
2.1.2. Okuma Alışkanlığı Nedir?	7
2.1.3. Okumanın Önemi	7
2.2. İlgili Araştırmalar.....	8
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	10
3.1. Araştırma Deseni.....	10
3.2. Evren ve Örneklem/ Çalışma Grubu	10
3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri	10
3.4. Veri Toplama Süreci	11
3.5. Verilerin Analizi.....	12
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	13
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	18
5.1. Tartışma.....	18
5.2. Öneriler	19

KAYNAKÇA.....	20
EKLER.....	23
Ek 1.Öğretmen Anketi.....	23
Ek 2. Etik Kurul Belgeleri.....	26
ÖZGEÇMİŞ.....	28

TABLolar LİSTESİ

Tablo 4.1. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığı Kazandırmaya Yönelik Algularına İlişkin "Öğretmen Anketi" Sorularına Verdikleri Cevapların Frekans Dağılımı</i>	13
Tablo 4.2 <i>Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algularının Cinsiyetlerine Göre Analizine İlişkin t testi Sonucu</i>	15
Tablo 4.3.1 <i>Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algularının Yaş Gruplarına Ait Betimsel İstatistikler</i>	15
Tablo 4.3.2 <i>Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algularının Yaşlarına Göre Analizine İlişkin Oneway Anova Sonucu</i>	15
Tablo 4.4 <i>Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algularının Eğitim Durumlarına Göre Analizine İlişkin t testi Sonucu</i>	15
Tablo 4.5.1 <i>Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algularının Hizmet Sürelerine Ait Betimsel İstatistikler</i>	16
Tablo 4.5.2 <i>Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algularının Hizmet Sürelerine Göre Analizine İlişkin Oneway Anova Sonucu</i>	16
Tablo 4.6 <i>Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algularının Okulda Kütüphanenin Varlık-Yokluk Durumuna İlişkin t testi Sonucu</i>	16
Tablo 4.7 <i>Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algularının Evde Kitaplığın Varlık-Yokluk Durumuna İlişkin t testi Sonucu</i>	16

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Okumak Türk Dil Kurumu [TDK] (2005) sözlüğüne göre yazıya geçirilmiş bir metne bakarak bunu sessizce çözümleyip anlamak veya aynı zamanda seslere çevirmektir. Okuma deyince sadece görülen harflerin seslendirilmesi gibi algılanmamalıdır. Aynı zamanda seslendirilen harflerin oluşturduğu kelimeleri zihnimize anlamlandırmak da akla gelmelidir. Yani zihinde anlamlandırmadan yalnızca harfleri seslendirerek okuduğunu anlamak pek mümkün değildir. Anlamadan okumanın da bir yararı olmaz. Okumanın birçok faydası vardır. Bunlar;

Bireyin sözcük dağarcığını geliştirmesi,

Hayal dünyasının sınırlarının genişlemesi,

Kaliteli ve etkili zaman geçirmesi,

Bildikleri hakkında daha derinlemesine bilgi sahibi olması,

Dünyanın farklı yerlerinde aynı konu ile ilgili farklı görüşler hakkında bilgi sahibi olması...

Okuma alışkanlığı ekonomik, toplumsal, ruhsal, kültürel, vb. pek çok boyuta sahiptir. Okuma alışkanlığının kazanılması için en uygun zaman, gençlik ve çocukluk dönemidir(Yılmaz,1991). Bu sebepten tamamı öğrenciliğin ilk yıllarından itibaren çocukların okumayı alışkanlık haline getirmesi sağlanmalıdır.

Bir davranışın alışkanlık haline gelebilmesi için belli bir zaman boyunca kendiliğinden aynı davranışı sürdürülmesi gerekmektedir. Bireylerde okuma alışkanlığının oluşması için bu süre diğer alışkanlıkların oluşmasına göre daha uzun zaman alabilir. Yani öğrencilere birinci sınıfın ilk döneminde kazandırılan okuma becerisinin okuma alışkanlığına dönüşmesi uzun bir zaman almaktadır. Bu beceriyi kazanmak zor ve bir o kadar da uzun bir süreçtir. Tüm zorluklarına rağmen okuma alışkanlığı öğrencilerin hepsine kazandırmak istenilen alışkanlıkların başında gelmektedir. Çünkü okuma alışkanlığı kazanan bir kişi, sadece kelimeleri seslendirmekle yetinmez okuduğu metni hayalinde canlandırır, metinle ilgili öngörülerde bulunur, neden- sonuç ilişkileri kurar, önemli bulduğu yerlerin altını çizer, okuduklarıyla önceki bilgilerini ilişkilendirir (Susar Kırmızı, 2008).

Okuma Alışkanlığı “Belirli yoğunlukta, belirli aralıklarla, düzenli olarak okuma işlevini sürdürmek” ve “Bireyin okuma eylemini bir zevk kaynağı ve gereksinim olarak algılamasından tamamı düzenli, yaşam boyu, eleştirel bir biçimde ve sürekli gerçekleştirmesidir” şeklinde tanımlanmıştır (Özen'den ve Yılmaz'dan akt; Karaaslan,2016).

Okuma alışkanlığı; bireyin okuma işini, çevreyi ve kendisini anlayabilmesi için ihtiyaç olarak görmesi ve düzenli biçimde, sürekli olarak yani yaşam boyu bu işi canı gönülden isteyerek gerçekleştirmesidir (Özbay'dan akt: Karademir ve Gürsoy, 2018).

Okuma yalnızca bireye fayda sağlamakla kalmaz aynı anda bireyin yaşamını sürdürdüğü toplumun üretmesi ve gelişmesi için de son derece önemlidir (Karatay ve ark,2020). Birey kendi bildikleriyle okuyarak yeni öğrendiklerini sentezler böylece hem kendi gelişimine hem de toplumun gelişimine katkı sağlar. Yeni fikirler üretir. Sürekli olarak gelişim ve değişimin bir parçası olur. Hem bireysel hem de toplumsal yönleri düşünüldüğünde okuma alışkanlığının küçük yaşlardan itibaren öğrencilere kazandırılması gereklidir. Ancak yapılan araştırmalar ülkemizin okuma alışkanlığı konusunda çok gerilerde olduğunu göstermektedir.

Uluslararası düzeyde “Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi (Progress in International Reading Literacy Study-PIRLS)” ve “Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (Program for International Student Assessment - PISA)” kapsamında okuma alanında çalışmalar gerçekleştirilmiştir. PISA programı kapsamında 2018 yılında 79 ülkede öğrencilerin okuma yazma becerileri karşılaştırılmıştır. İkinci yeterlik düzeyini ifade eden okuma yazma becerileri performans göstergelerine göre 28 ülke %77,3 olan OECD ortalamasının üzerinde yer almakta iken, 40 ülke de bu ortalamasının altındadır. Performans sıralamasında Türkiye'deki öğrencilerin okuma becerileri oranı%73,9 olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla Türkiye OECD ortalamasının altında yer almaktadır. Buna karşılık Türkiye'deki öğrencilerin PISA 2018 sonuçları, PISA 2015 raporuna göre okuma becerileri alanında, ortalamanın altında kalan öğrenci oranı %13,9 azalmıştır (MEB, 2019 s.29-55).

Okuma öğrencilerde mutlaka olması istenilen alışkanlıklardan biridir. Okuma bireyin kendi kendine öğrenmesini sağlamakla birlikte hoşça vakit geçirmesini de sağlamaktadır. Günümüzde evden çıkmadan birçok kitap ya da kütüphaneye ulaşabilmekte ve böylece de bireylerin daha çok kaynağa ulaşması mümkün olabilmektedir. Okuma alışkanlığı kazanılmasında çok fazla kaynağa ulaşmanın önemli olduğu bilindiğinden günümüz olanaklarında okuma alışkanlığı geliştirmenin eskiye kıyasla daha kolay olabileceği düşünülmektedir.

Öğrencilerde okuma alışkanlığının geliştirilmesi, pekiştirilmesi ve okuma alışkanlığının devamlılığı konusunda başta ebeveynler olmak üzere aile, öğretmen, okul ve bunlar dışında da pek çok önemli faktör rol oynamaktadır (İnan'dan akt: Aksoy ve Öztürk, 2018). Okuma alışkanlığı öncelikle çocuğun yetiştiği ailedeki bireylerle başlar. Anne babanın kitap okumaları, evde kitaplığın bulunması, çocuğun aile büyüklerini kitap okuyorken gözlemlemesi çocukta da kitap okumaya karşı ilgi oluşmasını sağlar. Bu sayede

küçük yaşlardan itibaren önce aile büyüklerinin okuduğu kitapları dinleyerek sonrasında kendi kitap okuyarak okuma alışkanlığı geliştirir. Aile bireylerinin okuma konusunda çocuğa rol model olması önemlidir. Evde herkesin kitap okuduğu bir ortamda yetişmek çocuğu bu yönde olumlu olarak etkileyecektir.

Öğrencilerin okuma alışkanlığı kazanmalarına katkıda bulunmak ve sevecek okumalarını sağlamak için bazı noktalara dikkat etmek gereklidir. (Akyol'dan akt: Karakullukçu ve Çelik,2020). Bunlar:

- Okuma etkinlikleri öğrencinin yaşam şekline ve kültürüne uygun olmalı,
- Öğrencinin farklı metinleri (masal, öykü, biyografi, fabl, bilim kurgu, hayal ürünü anlatım, şiir vb.) okuması sağlanmalı,
- Sınıfta kitaplık oluşturmalı ayrıca gazete, dergi gibi güncel kaynaklardan yararlanarak öğrenmeyi de olumlu şekilde destekleyen bir sınıf ortam oluşturulmalı,
- Çocukları teşvik eden ve okumaya karşı merak uyandırarak güdüleyen bazı aktiviteler düzenlenmelidir.

Karatay ve ark. (2020, s.102) yaptıkları araştırma sonucunda *okuma alışkanlığı geliştirmeye yönelik 32 yöntem, teknik ve model olduğunu belirlemiştir. Bunların 3'ü sınıf içi bireysel; 5'i sınıf içi grupta; 24'ü sınıf dışı okuma etkinliklerini içermektedir. Sınıf içi bireysel uygulamalar: 'bağımsız okuma, sürekli sessiz okuma, rehber eşliğinde kapsamlı okuma programı; sınıf içi grup uygulamaları: 'etkileşimli ve paylaşımlı okuma, akvaryum tekniği, edebiyat halkaları, Sokrates yöntemi, sesli okuma,; sınıf dışı okuma yöntem, teknik ve modelleri ise: 'aile okuma saatlerinde kullanılacak etkinlikler (akıcı veya hızlı okuma, resimlerde ömür boyu hikâye, hikâye sıralama etkinliği, ünlü bir kitabı resmedin, seyahat acentesi, kendi kendine metin, işe alındınız, kahramanın kişiliği nedir?, arıyor, farklı düşünme, hikâye topu, seni yakaladım!, hikâye içine adım, bana oku), okuma toplulukları, e-kitaplar, Web 2 araçları ve sosyal medya uygulamaları, ve örtük programlardır (sınıf kitaplığı oluşturma, güncel kitaplar üzerine sohbetler, kitap fuarları, ünlü yazarlarla söyleşiler, kütüphane gezileri). Bu yöntem, teknik ve modellerin birçoğu sınıf öğretmenleri tarafından öğrencilerde okuma alışkanlığı kazandırmak için kullanılmaktadır.*

Aytaş(2005)'in yaptığı araştırmaya göre okuma eğitiminin kesin başarıya ulaşması için, eğitimin ilk yıllarından başlamak üzere, öğrencilere kitap sevgisi kazandırılarak, kitaba karşı istek uyandırılmalıdır. Ayrıca öğrencinin kendine özgü bir kitaplık oluşturmasını sağlamanın gerekli olduğu sonucuna da ulaşmıştır.

1.1.Problem Durumu

Ailenin rol model olması gibi sınıf öğretmenin kitap okuyarak rol model olması, öğrencinin öğretmenini kitap okurken gözlemlemesi, öğretmeni farklı farklı kitapları

okurken görmesi de önemlidir. Aynı zamanda okulda ve sınıfta çocuğun ilgisini çeken kitapların varlığı da okuma alışkanlığı geliştirme sürecinde önemlidir. Yine okul ve sınıf kütüphanesinin varlığı, kitap türlerinin çeşitliliği de kitap okuma alışkanlığı geliştirmede etkilidir. Sınıf öğretmenleri öğrencinin yaşına uygun, ilgisini çekebilecek, çocukta okuma isteği uyandırabilecek kitap türlerinin sınıf kitaplığında bulunmasını ve bu kitaplara çocuğun rahatlıkla ulaşmasını sağlamalıdır.

Edmund ve Bauserman öğrencilerle görüşerek, onların görüşlerine göre kitabın paylaşımının, kitabın özgün özelliklerinin, bireysel ilginin, aile ve öğretmenin öğrencileri okumaya isteklerini arttıran başlıca faktörler olduğunu bulgulamıştır (akt: Ülper,2011). Öğretmenlerin kitap okuması, öğrencilerine kitap hediye etmesi, kitap okuyarak model olması, öğrencilere gerekli ilgi ve sevgi göstermesi, öğrencilerinin ilgisine göre kitap seçmesine imkân vermesi yani öğretmenin dayattığı kitapları değil de kendi seçtiği kitapları okumalarına izin vermesi gibi sebepler öğrencilerin daha çok güdülenmesini sağlamaktadır.

Aytaş (2005)'ın Okuma Eğitimi başlıklı makalesinde; Eğitimin tüm kademelerinde okuma eğitiminin çok iyi yapılması, bireylere ileriki yaşamlarında, okuma yoluyla elde edilen bilgi ve birikimlerin kendileri için ne kadar önemli olduğunun kavratılması gerektiği; bu kavratma işleminde, sadece okuma ile ilgili temel bilgilerin verilmesinin yeterli olmadığına dikkate alınması, okuma amaç ve hedeflerinin de çok iyi tespit edilerek, buna uygun bir eğitim stratejisinin oluşturulması gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

1.1.1.Problem Cümlesi

Bu çalışmanın problem cümlesi: Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerinin kitap okuma alışkanlığını geliştirmelerine ilişkin algıları nasıldır?

1.1.2.Alt Problemler

- 1.Sınıf öğretmenlerinin kitap okuma alışkanlıkları kazandırmaya ilişkin algıları nasıldır?
2. Sınıf öğretmenlerinin kitap okuma alışkanlığını kazandırmaya yönelik algıları onların
 - a) cinsiyetlerine
 - b) yaşlarına
 - c) eğitim durumlarına
 - d) kıdemlerine
 - e) okulda kütüphane olup olmamasına
 - f) evde kitaplık olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın ana amacı ilkökul öğrencilerinin okuma alışkanlığı geliştirmesinde sınıf öğretmenlerinin etkisini belirlemek ve tartışmaktır.

1.3.Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın ilkökul öğretmenlerinin öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmada ne derece etkili olduklarını tespit etmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Öğretmenlerin cinsiyeti, yaşı, eğitim durumları, meslekteki kıdemleri, çalıştıkları okulda kütüphanenin varlığı, evde kitaplığın varlığı ile öğrencilerde okumayı alışkanlık haline getirmeye katkıları arasında nasıl bir ilişki olduğu araştırılmıştır. Bu konuyla ilgili daha sonra yapılacak olan çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Okumanın öğrencilere sevdirilerek alışkanlık haline getirilmesinde yeni bulgu ve öneriler geliştirmeye çalışılmıştır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında, Denizli ilinde görev yapan birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğretmenleri ile sınırlıdır. Ayrıca Covid-19 pandemik süreci nedeniyle Araştırma için kullanılan anket sadece sanal olarak Google Forms üzerinden uygulanabilmiştir.

1.5. Sayıtlar

Anket uygulanan sınıf öğretmenlerinin sorulara doğru ve içten yanıt verdikleri varsayılmıştır.

1.6.Tanımlar

Okuma: Dikkat, görme, hatırlama, algılama, yorumlama, anlamlandırma, analiz ve sentez gibi farklı bilişsel işlemlerin bir arada gerçekleştiği, bireyin kendisini, çevresini ve yaşadığı dünyayı tanımak için gerekli bilgi ve kültür kazanmasında ve araştıran sorgulayan bir bakış açısına ulaşmasında rol oynayan çok önemli bir eğitim aracı ve dil becerisidir. (Coşkun'dan akt: Aksoy ve Öztürk,2018)

Okuma Alışkanlığı: Okuma alışkanlığı, bireyin bir gereksinim olarak algılaması sonucu okuma eylemini yaşam boyu sürekli, düzenli ve eleştirel bir şekilde gerçekleştirmesidir. (Yılmaz, 2000, s. 453).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1.Okuma Nedir?

Okuma çok eski zamanlardan beri gereksinim olarak görülen insanların bilgi birikimlerini aktarmak amacıyla yazıya geçirdikleri seslerin anlamlandırılması sürecidir. Okuma ve yazma sayesinde bilgi çoğalmış nesilden nesile değişmeden aktarılması gerçekleşmiştir. Blaha ve Benett'e göre okuma, matbaanın icadından hatta yazının bulunuşundan çok önce başlamıştı. İlk insanlar yaşadıkları yeri anlayabilmek için okumak zorundaydılar sonrasında yazmayı öğrendiler. (Yavaş,2013). Literatürdeki bazı okuma kavramları şu şekildedir:

Okuma; yazılı bir metni, bilinen yazı karakterlerini sesli veya sessiz analiz etmenin ötesinde, metnin içindeki düşünce, duygu ve iletileri anlamaktır (Karatay,2018). Okuma, yazılı (yazar) veya yazısız tüm kaynakların, çevresel unsurlarla ve okuyucusuyla etkileşimi sonucu oluşan anlamlandırma sürecine verilen addır (Akyol, 2003). Razon' a (1980) göre, okuma, cümleleri, sözcükleri, noktalama işaretlerini, yazıyı görme, kavrama ve algılamadır (Akt:Yüksel,2010). Okuma, dikkat, görme, hatırlama, algılama, seslendirme, anlamlandırma, çözümlenme, sentezleme ve yorumlama gibi farklı öğelerin bir araya gelmesiyle oluşan, oldukça karmaşık zihinsel bir süreçtir (Coşkun,2002). Özdemir, okumayı, yazılı sözcükleri duyu organlarıyla algılayıp bunları kavramaya, yorumlamaya ve anlamlandırmaya dayalı bir faaliyet olarak tanımlamaktadır (Ungan,2008). Okuma; bireylerin yaşamında kendiliğinden var olmayan, fakat sonradan kazanılabilen, insanların bütün hayatını etkileyebilecek şekilde, kültürel, sosyal ve bilişsel alanlar gibi farklı alanlarda yeterlilik sağlayan, karmaşık bir süreçtir (Keskin ve Akyol, 2014). Okuma, dil bilgisi kurallarına uygun bir şekilde oluşturulmuş yazılı mesajları duyu organları aracılığıyla algılama, anlamlandırma, yorumlama, kavrama, fikir yürütme ve yargıya varma evrelerinden oluşan bütün bir süreçtir. Bu bakımdan, duyu organlarının ortaklaşa yaptığı bir etkinliktir okuma (Odabaş, Odabaş ve Polat, 2008). Okuma, gözle görüp algılanan sembol ve işaretlerin beyin tarafından yorumlanması ve anlamlandırılmasıdır. (Balcı, 2013). Tüm bu kavramlardan yola çıkarak duyu organlarıyla sesli veya sessiz olarak gözlenen harf, sözcük ve cümlelerin yorumlanarak anlamlı hale getirildiği zihinsel olarak yürütülen karmaşık bir süreçtir okuma denilebilir.

2.1.2. Okuma Alışkanlığı Nedir?

Bireylerin okumayı öğrenmeleri sonrasında bu işi zevk olarak yapmalarını sağlamak amacıyla kazanmaları gereken önemli bir beceridir; okuma alışkanlığı (Tanju, 2010). Okuma alışkanlığı, bireylerin yaşantıları süresince elde ettikleri bilgileri, becerileri, anlayışları güçlendirip çoğaltan ve aynı zamanda bu değerlerin bireysel ve toplumsal yaşama uyarlanmasına olanak sağlayan da bir beceridir (Odabaş, Odabaş ve Polat, 2008).

Okuma alışkanlığı, bireyin bir gereksinim olarak algıladığı okuma işini, hayat boyu sürekli, düzenli ve eleştirel biçimde gerçekleştirmesi şeklinde tanımlanmaktadır. (Yılmaz, 2000, s.453). Okuma alışkanlığı, okumanın benimsenmesi ile oluşmaktadır. Bu alışkanlığın kazanılmasında birey öncelikle bunun önemini farkında olmalı, okumaya ilgi duymalı ve okuma eylemini bu şekilde gerçekleştirmelidir (Yılmaz'dan akt: Nazlı, 2016). Yani okuma alışkanlığını kazanmış bir birey okuma işini bir gereksinim olarak görmeli, okumaya aç olmalı ve istekli olarak bu işi yapmalıdır.

Gürcan (1999), okuma alışkanlığını bireyin temel okuma becerisini izleyen bir süreçte okuma eylemine şartlandırılması ve güdülenmesine bağlı olarak bu eylemin alışkanlığa dönüştürülmesi; Özbay (2009) ise bireyin kendisini ve içinde yaşadığı çevresini anlayabilmek için okumayı bir araç olarak görerek, bu aracı kullanma isteği olarak tanımlar. (Karatay, Külah ve Kaya, 2020) Bireysel istek ve gereksinim sonucu ortaya çıkan, zamanla yapılan okuma işinin düzenli ve sürekli olarak devam etmesine okuma alışkanlığı denir. Okuma alışkanlığı geliştiren bireyler okumadıkları zaman kendilerini eksik hisseder. Yaşadığı çevreyi yani dünyayı anlamlandırmakta güçlük çeker.

2.1.3. Okumanın Önemi

Okumak öğrencilerin bilgi birikimlerini arttıran bu sayede de başarılı olmalarına temel oluşturan başlıca faktörlerdendir. Okumak denince akla kitap gelir. Tezcan'a (1992) göre okumayı seven, kitap ve dergiyi bir gereksinim gibi gören çocuk okulda da başarılı olur. Kitap, çocuğun her türlü gelişiminde (duygusal, zihinsel ve toplumsal) önemli uyarıcı kaynaklardandır.

Yılmaz'a (1991) göre uzmanlar okuma ile ekonomik gelişme: güç; suç: okuldan ayrılma; işinde başarılı olmama arasında çeşitli korelasyonların (bağlılaşımaların) varlığından söz etmektedirler. "Ekonomik gelişme için, bir ülke nüfusunun en az %40'ının okuryazar olması gerektiği hesaplanmaktadır. Okuma alışkanlığı geliştirme süreci sadece okuma olarak ele alınmamalı okunanın zihinde anlamlandırılıp yorumlanması şeklinde düşünülmelidir.

Hızla değişen yaşam şartları, toplumların gelişmesinde sözlü iletişim yerine yazılı iletişimin önem kazanmasını sağlamıştır. Gelişmiş ülkelerde şehirleşme sürecine bağlı

olarak insanlar, iletişimlerinin büyük bir kısmını okuma yoluyla gerçekleştirmektedirler. Bu durumun bilincinde olan ülkeler, uygar yaşamın ortaya çıkardığı insan modelinde okuma becerisinin çok önemli olduğunu görmüşler ve eğitim sistemleri içinde okuma alışkanlığına özel önem vermişlerdir (Coşkun, 2002). Uygarlığın bir göstergesi okuma alışkanlığı kazanmış vatandaşların çok olduğu bir toplumun parçası olmak daha da önemlisi bireyin bu alışkanlığın bilincinde olmasıdır.

2.2. İlgili Araştırmalar

2018 yılında PISA'ya katılan 79 ülkenin okuma becerileri alanındaki ortalama puanları 340 ile 555 arasında değişmektedir. Türkiye'nin okuma becerileri alanındaki ortalama puanı 466 olarak hesaplanmıştır. Bu puanla Türkiye katılımcı 79 ülkenin okuma becerileri ortalama puanı (453) üzerinde iken 37 OECD ülkesinin ortalama puanı (487) altındadır. Türkiye, PISA 2018'e katılan 79 ülke arasında okuma becerileri alanında 40. sırada, 37 OECD ülkesi arasında ise 31. sırada yer almaktadır. Okuma puanları bölgeler açısından incelendiğinde Kuzeydoğu Anadolu 423,6 ve Ortadoğu Anadolu'nun 409,4 puan aldığı görülürken, Batı Karadeniz 483,2 ve Doğu Marmara 481,6 puan aldığı görülmektedir. Farklı bölgelerde okuma becerileri alanındaki ortalama puanlar 15,5 ile 69,2 puan arasında artış göstermiştir. Bu sonuç, okuma becerileri alanındaki performans artışının birçok bölgede birlikte gerçekleştiğini göstermektedir. (MEB, 2019)

Karashahin'in 2009 yılında ilköğretim okulu sınıf öğretmenleri, ilköğretim ve ortaöğretim branş öğretmenlerinin okuma alışkanlıkları üzerine yaptığı araştırmasında "yeterince okuduğunuzu düşünüyor musunuz?" sorusuna öğretmenlerin %53,2 "kısmen", %31,1 "hayır" ve %15,7'i "evet" şeklinde cevaplamışlardır. Amerikan Kütüphane Derneği'nin okur tiplerine göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin ancak %12,5'i "çok okuyan okur tipi", yaklaşık %70'i "orta düzeyde okuyan okur tipi" olarak değerlendirilebilir. Aynı zamanda Çocuk Vakfı, Çocuk Edebiyatı Okulunun, "Türkiye'nin Okuma Alışkanlığı Karnesi- Eylül 2006" adlı raporunda yer alan: "Öğretmenlerin yüzde %33,4'ü düzenli, yüzde %63,3'ü bazen kitap okuyor, yüzde %3,3'ü hiç kitap okumamaktadırlar." sonucu, öğretmenlerin kısmen okuduklarını gösterir niteliktedir. (Karaaslan,2016).

Ülper'in (2011) Öğrenci Açısından Okumaya Güdüleyici Etmenler adlı çalışmasında öğrencileri güdüleyebilme kaynağı olarak aile, öğretmen ve arkadaş çevresinden etkilenme aralıkları, pek çok katılıyorum-oldukça katılıyorum arasındadır. Diğer bir açıdan bakmak gerekirse öğrencileri hiç katılmıyorum ya da biraz katılıyorum görüşlerini belirtmeyerek öğretmen, aile ve arkadaş çevresinin ne denli etkili olduğunu kendi görüşleri doğrultusunda belirtmişlerdir.

Aksoy ve Öztürk' ün (2016) İlköğretim öğrencilerinin okuma alışkanlığına ilişkin veli görüşleri isimli araştırmalarında velilerin tamamına yakınının okumayı sevmelerine rağmen yarısına yakınının okuma alışkanlığının olmadığı ortaya çıkmıştır. Velilerin %64,8'i çocuklarının okuma alışkanlığının olduğunu, %35,2'si ise olmadığını belirtmişlerdir. Velilerin %74,1'i çocuğuna okuma alışkanlığı kazandırmak için öğretmeni ile iş birliği yaptığını belirtmişlerdir. Velilerin sadece 1/3'ünden fazlası (%38,0) okuma konusunda çocuğuna model olabilecek davranışlar sergilediğini belirtirken önemli bir bölümü (%74,1) okumanın öneminden bahsettiğini ve yarısından fazlasının (%56,5) çocuğuna okuması için devamlı uyarılar yaptığını belirttiklerini saptamışlardır.

Altıntaş'ın Okuma Eğitimi (1995) başlıklı makalesinde okumanın yaşamın ayrılmaz bir parçası olduğu, bireyin hem kişisel gelişimine katkısının olduğu hem de çağdaş yaşama uyum için zorunluluk olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrenciye okuma alışkanlığı kazandırmak için öğretmenlere, velilere, iletişim araçlarına ve kütüphanelere sorumluluk düştüğünün altı çizilerek okuma alışkanlığı geliştirmeyen eğitimin çağdaş eğitim olamayacağı sonucuna da varılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, araştırmanın evreni, örnekleme, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler bulunmaktadır.

3.1. Araştırma Deseni

Öğrencilerin okuma alışkanlığı geliştirmesinde sınıf öğretmenlerinin etkisi konulu bu çalışma nicel yöntem tarama (betimleme, survey) desenindedir. Betimsel araştırma hazırda var olan bir durumun betimlenmesi, yaşananların ne olduğunun ortaya konması, Araştırma konusunu kendi koşulları içerisinde olduğu gibi tanımlanmaya çalışılması olduğundan tarama modeli araştırma modeli olarak uygun görülmüştür. Betimsel araştırmalarda olgu sürmektedir yani yaşamaktadır (Sönmez ve G. Alacapınar, 2019).

Bir grubun özelliklerini belirlemek amacıyla verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalar tarama modeli ile yapılmaktadır (Büyüköztürk ve ark., 2011). Tarama modeli; geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu haliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Bu sebeple tarama modelleri, var olan bir durumu herhangi bir şekilde etkilemeden ve değiştirmeden, kendi koşulları içinde var olduğu haliyle betimleme olanağı sağlamaktadır (Karasar, 2016)

Bu araştırma ile, ilkökul öğrencilerinin okuma alışkanlığı geliştirmesinde sınıf öğretmenlerinin etkisini tespit ederek öğrencilerde okuma alışkanlığı geliştirmesinde sınıf öğretmenlerinin kitap okuma alışkanlığını kazandırmaya yönelik algıları onların cinsiyetlerine, yaşlarına, eğitim durumlarına, kıdemlerine, okulda kütüphane olup olmamasına ve evde kitaplık olup olmamasına göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amaçlanmaktadır. Araştırma bulguları, ilgili literatürün taranması ve ankete dayalı verilerden oluşmaktadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Denizli ilinde görev yapmakta olan, tüm ilkökullardaki 2874 sınıf öğretmeninden (Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğretmenleri) oluşmaktadır.

Araştırmanın örnekleme, ilkökullarda görev yapan sınıf öğretmenleri arasından basit seçkisiz olarak belirlenmiştir. Çalışmaya katılım için gönüllülük esas alınmıştır. Çalışma Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarında görev yapan 120 sınıf öğretmeni (80=kadın; 40=erkek) ile gerçekleştirilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Araştırma verilerinin elde edilmesinde Tekgül (2013) tarafından geliştirilmiş olan “Öğretmen Anketi” kullanılmıştır. Ayrıca geniş bir literatür taraması yapılarak araştırmanın

amacı çerçevesinde kavramsal yapının kuramsal temele dayalı olarak ortaya konulmasına ve var olan durumun betimlenmesine çalışılmıştır.

Anketin birinci bölümünde öğretmenlerin demografik özelliklerine ilişkin verilere ulaşmak amacıyla 6 sorudan oluşan Kişisel Bilgiler Formu yer almaktadır. Bu kapsamda cinsiyete, yaşa, mezun olunan okula, hizmet süresine, çalıştığı okulda kütüphanenin varlığına ve evde kitaplığın varlığına ilişkin sorular hazırlanmıştır. Anketin ikinci bölümünde ise, 5' li likert tipinde düzenlenmiş 23 sorudan oluşan öğretmen görüşleri anketi yer almaktadır. Araştırma kapsamında hazırlanan anketin birinci bölümünde öğretmenlerin demografik özelliklerine (cinsiyet, mezun olunan okul türü, kıdem, vb.) ilişkin yapılan analizlerde frekans (f) ve yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır. İkinci bölümde yer alan maddeleri Tekgül kendi çalışmasında gruplandığı; 1, 2, 4, 5, 6 ve 22. soru maddelerinin ortalamalarını alarak “Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerinin Kitap Okuma ve Okutma Uygulamaları Çabası” puanını hesapladığı ve 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ve 19. maddelerin ortalamalarını alarak “Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerinin Okuma Alışkanlığı Kazandırmaktaki Etkisi” puanını hesapladığı görülmektedir. Ölçeğin 3. Bölümü nitel sorulardan oluştuğu için bu bölüm çıkarılmıştır.

Anketin güvenilirlik çalışmaları Tekgül (2013) tarafından yapılmıştır. Anketin güvenilirliğini belirlemek için güvenilirlik analizi (alpha testi) uygulanmıştır. Anketin Cronbach' Alpha güvenilirlik katsayısı 0,870 olarak bulunmuştur. Ankette yer alan “Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerinin Kitap Okuma ve Okutma Uygulamaları Çabası”na ait maddelerin ortalamaları alınarak ulaşılan Cronbach' Alpha güvenilirlik katsayısı 0,722 şeklinde bulunmuştur. “Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerinin Okuma Alışkanlığı Kazandırmaktaki Etkisi”ne ait maddelerinin ortalamaları alınarak ulaşılan Cronbach' Alpha güvenilirlik katsayısı ise 0,906 olarak tespit edilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p < R2 < 0.80$ ise oldukça güvenilir olarak kabul edildiğinden (Uzunsakal ve Yıldız, 2018) ölçme aracının güvenilir olduğuna karar verilmiştir.

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin öğrencilerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmalarındaki rolünü belirlemek amacıyla Tekgül (2013) tarafından geliştirilen “Öğretmen Anketi” kullanılmıştır.

Anketin tamamı, 2020 yılından beri tüm dünyada etkisini gösteren Covid-19 pandemi sürecinden dolayı internet ortamında Google Forms üzerinden uygulanmıştır.

3.5.Verilerin Analizi

“Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlığı Kazandırmasında Sınıf Öğretmenlerinin Etkisi Anketi”ne ait verilerin bilgisayar ortamına girilmesinde, düzenlenmiş maddelerin her biri için “hiçbir zaman” seçeneği 1, “nadiren” seçeneği 2, “bazen” seçeneği 3, “sık sık” seçeneği 4 ve “her zaman” seçeneği 5 olarak kodlanarak Excel ortamına işlenmiştir. Araştırma verilerinin analizinde, SPSS 17.0 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında hazırlanan anketin birinci bölümünde öğretmenlerin demografik özelliklerine (cinsiyet, yaş, mezun olunan okul türü, kıdem, çalışılan yerdeki kütüphanenin varlığı, evde kitaplığın varlığı) ilişkin yapılan analizlerde frekans (f) ve yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde verilerin analizi ile ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir. Alt problemlere yanıt vermek amacı ile yapılan çözümlenmelerden elde edilen veriler tablolar halinde sunulmuştur. Oluşturulan tablolara ilişkin ise açıklamalara yer verilmiştir.

Tablo 4.1 Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığı Kazandırmaya Yönelik Algılarına İlişkin "Öğretmen Anketi" Sorularına Verdikleri Cevapların Frekans Dağılımı

Sorular	Her zaman		Sık sık		Bazen		Nadiren		Hiçbir zaman	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1.Sınıf kitaplığı oluşturuyor musunuz?	100	83,33	15	12,5	5	4,16	0		0	
2.Öğrencilere kitap aldırıyor musun/almaları için tavsiyede bulunuyor musunuz?	87	72,5	21	17,5	11	9,16	1	0,83	0	
3.Yaptığınız çalışmalar/etkinlikler kitap okumayı artırıyor mu?	54	45	44	36,66	22	18,33	0		0	
4.Öğrencilerin kitap okumasında olumlu katkınızın olduğunu düşünüyor musunuz?	65	54,16	39	32,5	15	12,5	1	0,83	0	
5.Kitap okuma ile ilgili verilen performans ödevinin kitap okumayı artırdığını düşünüyor musunuz?	43	35,83	39	32,5	23	19,16	13	10,83	2	1,66
6.Derslerinizde kitap okutmak için ayrıca bir zaman ayırıyor musunuz?	51	42,5	40	33,33	24	20	5	4,16	0	
7.Kitap okuma ile ilgili yaptığınız çalışmalar sonucunda öğrencileriniz sürekli yayınları (gazete/dergi) takip eder mi?	8	6,66	19	15,83	38	31,66	46	38,33	9	7,5
8.Okulda ve sınıflarda hazırladığınız ilgi çekici konular sonucunda öğrencilerinin okuma alışkanlığı kazanıyor mu?	24	20	31	25,83	49	40,83	16	13,33	0	
9.Kitap okuma ile ilgili yaptığınız çalışmalar sonucunda öğrencileriniz özet çıkarır mı, özetlerini bir araya getirir mi? (Deftere, ajandaya, klasöre, kişisel dosyaya)	14	11,66	29	24,16	44	36,66	26	21,66	7	5,83
10.Kitap okuma ile ilgili yaptığınız çalışmalar sonucunda öğrenciniz evlerinde kendi kitaplıklarını oluşturur mu?	15	12,5	31	25,83	45	37,5	27	22,5	2	1,66
11.Kitap okuma ile ilgili yaptığınız çalışmalar sonucunda öğrencileriniz kütüphanelere gider kitap fuarlarını gider, buralardan faydalanır mı?	19	15,83	29	24,16	43	35,83	27	22,5	2	1,66
12.Kitap okuma ile ilgili yaptığı çalışmalar sonucunda öğrencileriniz kendi sözlüklerini (okuduğu kitaplardaki kelimelerden) oluşturur mu?	9	7,5	29	24,16	38	31,66	29	24,16	14	11,66
13.Kitap okuma ile ilgili yaptığı çalışmalar sonucunda öğrencileriniz kendi ailesiyle okuma saati/zaman oluşturur mu?	12	10	33	27,5	44	36,66	28	23,33	3	2,5

14.Kitap okuma ile ilgili yaptığımız çalışmalar sonucunda öğrencileriniz kendi antolojisini/şiir defterini oluşturur mu?	4	3,33	12	10	32	26,66	45	37,5	27	22,5
15.Kitap okuma ile ilgili yaptığı çalışmalar sonucunda öğrencilerinizin parayla alacakları ilk beş şeyden biri kitap olur mu?	18	15	25	20,83	49	40,83	27	22,5	1	0,83
16.Kitap okuma ile ilgili yaptığı çalışmalar sonucunda öğrencilerinizin sadece not için dersten geçmek için kitap okuduğunu, kitap okuma alışkanlığı kazanmadığını düşünüyor musunuz?	5	4,16	19	15,83	49	40,83	28	23,33	19	15,8
17. “Öğrencilerin kitap okuması için herhangi bir çalışma yapmıyorum, bir gayret göstermiyorum, çünkü okumak isteyen zaten okur. İstemeyen de zaten okumaz. Öyleyse çalışma yapmaya gerek yok.” diyor musunuz?	2	1,66	4	3,33	9	7,5	10	8,33	95	79,1
18.Öğrencilerin okuma alışkanlığı üzerinde ailelerin ekonomik ve sosyal yönünün bir etkisi var mıdır?	50	41,66	39	32,5	21	17,5	6	5	4	3,33
19.Sosyal alan derslerinde işlenen konularda öğrencilerin verdiği örnekler kitaplardan mıdır?	5	4,16	26	21,66	67	55,83	20	16,66	2	1,66
20.Sosyal olan derslerin de işlenen konularda öğrencin verdiği örnekler televizyonlardan, sinema filmlerinden midir?	8	6,66	40	33,33	59	49,16	12	10	1	0,83
21.Teknolojik imkânların gelişmesinin çocukların okuma alışkanlığı üzerinde etkisi var mıdır?	46	38,33	44	36,66	22	18,33	5	4,16	3	2,5
22.Kitap okuma alışkanlığı kazandırmak için herhangi bir ders saati ayırıyor musunuz?	43	35,83	44	36,66	26	21,66	6	5	1	0,83
23.Öğrencilerinizin maddi gücünün kitap almaya yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	21	17,5	29	24,16	38	31,66	26	21,66	6	5

Tablo 4.1 e göre sınıf öğretmenlerinin %83,33'ünün sınıf kitaplığı oluşturduğu, %72,5'unun kitap almaları için tavsiyede bulunduğu, % 45'inin yaptığı çalışmalarla kitap okumayı arttırdığını düşündüğü, %54,16 'sının öğrencilerin okuma alışkanlığına olumlu katkılarının olduğunu düşündüğü, % 35,83'ünün verdikleri performans ödevlerinin kitap okumayı arttırdığını düşündüğü, % 42,5'unun derslerde kitap okumak için ayrıca bir zaman ayırdığı, %41,66'sının öğrencilerin okuma alışkanlığı üzerinde ailelerinin ekonomik ve sosyal yönünün etkisi olduğunu düşündüğü, % 38,33 teknolojik gelişmelerin öğrencilerin okuma alışkanlığı üzerinde etkisi olduğunu düşündüğü sonuçlarına ulaşılmıştır. Buna karşılık sınıf öğretmenlerinin%40,83'ünün hazırladıkları ilgi çekici konular sayesinde

öğrencilere okuma alışkanlığını orta seviyede kazandırdıklarını düşündükleri sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemini yanıtlamak amacı ile “cinsiyet” değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonuçları Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2 *Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algılarının Cinsiyetlerine Göre Analizine İlişkin t testi Sonucu*

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Kadın	80	80,7125	9,61	118	1,529	,129
Erkek	40	77,7250	10,99			

Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerde okuma alışkanlığı kazandırmaya yönelik etkileri cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermemektedir. $t(118) = 1.529$, $p > .05$ olduğundan erkek öğretmenler ile kadın öğretmenlerin öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırma etkisinde anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 4.3.1 *Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algılarının Yaş Gruplarına Ait Betimsel İstatistikler*

Yaş	N	\bar{X}	SS
34-41	70	77,9857	9,88
42-49	26	80,6923	9,82
50 ve üzeri	24	83,7083	10,39
Toplam	120	79,71	10,14

Ortalama ve standart sapma ve standart hatalar tablo 4.3.1 de sunulmuştur. Tablo incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin öğrencilerine okuma alışkanlığı kazandırma etkisinin farklı yaş gruplarında birbirinden farklılaştığı görülmektedir.

Tablo 4.3.2 *Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algılarının Yaşlarına Göre Analizine İlişkin Oneway Anova Sonucu*

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	616,884	2	308,442	3,101	,049	$p < .05$
Gruplar İçi	11637,483	117	99,466			
Toplam	12254,	119				

Varyans analizi sonuçları, öğretmenlerin öğrencilerine okuma alışkanlığı kazandırmaları ile yaşları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.4 *Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algılarının Eğitim Durumlarına Göre Analizine İlişkin t testi Sonucu*

Eğitim Durumu	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Üniversite	91	79,3077	9,74	118	-,781	,437
Yüksek Lisans	29	81,0000	11,39			

Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerde okuma alışkanlığı kazandırmaya yönelik etkileri eğitim durumlarına göre anlamlı bir fark göstermemektedir. $t(118) = -,781$, $p > .05$

olduğundan üniversite mezunu öğretmenler ile yüksek lisans mezunu öğretmenlerin öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırma etkisinde anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 4.5.1 *Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algularının Hizmet Sürelerine Ait Betimsel İstatistikler*

Kıdem	N	\bar{X}	SS
11-15 yıl	37	77,5135	10,04607
16-20 yıl	39	79,2051	10,18559
21 ve 21+ yıl	44	82,0227	9,94751
Toplam	120	79,7167	10,14780

Ortalama ve standart sapma ve standart hatalar tablo 4.5.1 de sunulmuştur. Tablo incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin öğrencilerine okuma alışkanlığı kazandırma etkisinin farklı hizmet sürelerinde birbirinden farklılaşmadığı görülmektedir.

Tablo 4.5.2 *Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algularının Hizmet Sürelerine Göre Analizine İlişkin Oneway Anova Sonucu*

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	423,787	2	211,894	2,096	,128	p> .05
Gruplar İçi	11830,579	117	101,116			
Toplam	12254,367	119				

Varyans analizi sonuçları, öğretmenlerin öğrencilerine okuma alışkanlığı kazandırmaları ile kıdem süreleri arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.6 *Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algularının Okulda Kütüphanenin Varlık-Yokluk Durumuna İlişkin t testi Sonucu*

Okulda Kütüphane	N	\bar{X}	S	sd	t	p
var	58	80,7414	9,27279	118	1,071	,287
yok	62	78,7581	10,89094			

Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerde okuma alışkanlığı kazandırmaya yönelik etkileri öğretmenlerin çalıştıkları okulda kütüphanenin olup olmasına göre anlamlı bir fark göstermemektedir. $t(118) = 1,071$, $p > .05$ olduğundan okulda kütüphanenin varlığı ile yokluğu arasında öğretmenlerin öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırma etkisinde anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 4.7 *Sınıf Öğretmenlerinin Kitap Okuma Alışkanlığını Kazandırmaya Yönelik Algularının Evde Kitaplığın Varlık-Yokluk Durumuna İlişkin t testi Sonucu*

Evde Kitaplık	N	\bar{X}	S	sd	t	p
var	112	79,9375	10,07296	118	,891	,375
yok	8	76,6250	11,40097			

Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerde okuma alışkanlığı kazandırmaya yönelik etkileri öğretmenlerin evlerinde kitaplık olup olmasına göre anlamlı bir fark göstermemektedir. $t(118) = ,891$, $p > .05$ olduğundan öğretmenlerin evinde kitaplığın varlığı- yokluğu ile

öğretmenlerin öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırma etkisi arasında anlamlı bir fark yoktur.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Öğrencilerin okuma alışkanlığı geliştirmesinde sınıf öğretmenlerinin etkisi isimli bu çalışmada öğretmenlerin büyük bir kısmının her zaman çaba gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Karakullukçu ve Çelik'in 2020 yılında yaptığı çalışmada ve Tekgül (2013)'ün tezinde de aynı sonuçlara ulaşılmıştır. Tüm bu çalışmalarda sınıf öğretmenleri kitap okuma ve okutma konusunda "her zaman" çaba gösterdiklerini belirtmişlerdir. Bu sonuçlardan yola çıkarak sınıf öğretmenlerinin öğrencilerinin kitap okumaları ve bunu alışkanlık haline getirmeleri için her zaman çaba gösterdikleri söylenebilir.

Aksoy ve Öztürk (2018)'ün "Öğrencilerdeki Okuma Alışkanlığının Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerine Göre Belirlenmesi" adlı çalışmalarında ilköğretim öğrencilerinin okuma alışkanlıkları ile öğretmenlerinin yaptığı çalışmaları belirlemeyi amaçlamışlardır. Bu çalışmada öğretmenlerin büyük çoğunluğunun okuma alışkanlıklarının olduğu az bir kısmının ise okuma alışkanlığı olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunda olan bu alışkanlığın öğrencilerini de olumlu yönde etkileyebileceği, öğrencileri okumaya yönlendirme noktasında bu öğretmenlerin daha dikkatli ve bilinçli davranabileceklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin tamamına yakını öğrencilerin okuma geliştirmesini takip ettiğini bunun öğrenci ve öğretmen açısından önemli olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmada öğrencilerin okuma alışkanlığı geliştirmesi için ilgi çekici ve merak uyandırıcı çalışmalara öğretmenlerin pek azının yaptığı sonucuna ulaşmışlardır. Öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmada karşılaşılan sorunların tamamının öğrenci merkezli olduğunu belirlemişlerdir. Öğretmenlerin öğrencilerine okuma alışkanlığı kazandırmada en çok tercih ettikleri etkinliğin okuma saati olduğu, bununda öğrenciler üzerinde olumlu etkilerinin olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Karademir ve Gürsoy'un (2018) "İlkokul 4. sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıklarının İncelenmesi" sonucunda kız öğrencilerin erkek öğrenciler ile okuma alışkanlığı arasında anlamlı bir fark olduğunu tespit etmişlerdir. Kız öğrencilerin erkeklere göre daha fazla okuma alışkanlığına sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmanın bulgularına göre sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin okuma alışkanlığı geliştirmesindeki etkisine verdikleri cevaplar "bazen" olduğundan orta seviyede olduğu söylenebilir. Benzer sonuçlar Karakullukçu ve Çelik'in ve Tekgül'ün Araştırmalarında da ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

Öğretmenler sınıf kitaplıklarındaki kitap çeşitliliğini arttırabilir, öğrencilere daha çok seçenek sunmak adına onları okul, ilçe, il kütüphanelerine yönlendirebilirler. Ayrıca dijital ortamda kütüphanelere nasıl ulaşabileceklerini öğretip oradaki kitap ve dergilerden faydalanmaları sağlanabilir. Öğretmenler her gün öğrencileri ile birlikte belirledikleri bir ders saatinin 10-20 dakikasında kitap okuma saati yapabilir. Kitap okuma çemberi gibi yöntemlerle tüm öğrencilerin aynı kitabı okuyup onunla ilgili çalışmalarını sağlayabilir. Bu sayede onların okuma alışkanlığı geliştirmelerini sağlayabilirler. Öğretmenler öğrencilerini düzenli olarak kütüphaneye götürebilir, onlarda bu alışkanlığın gelişmesini dolayısıyla da kitap okuma alışkanlığı geliştirmelerini sağlayabilirler. Velilerle iş birliği yaparak öğrencilerin evde kitaplık oluşturmaları sağlanabilir. Her öğrenci kitabını okuduktan sonra kitabı sınıftaki kitaplığa getirerek arkadaşlarının da okumasını sağlayabilir. Sınıfta kitap tanıma ve tanıma etkinlikleri düzenlenebilir. Bu sayede öğrencilerin birden çok kitap hakkında fikir sahibi olması sağlanarak okuma alışkanlığı geliştirmesinde katkı sağlanabilir.

Karakullukçu ve Çelik (2020)'in Araştırmasında kitap yazarlarının ve şairlerin okullara davet edilerek öğrencilerde okuma alışkanlığı ve kitap konusunda farkındalık oluşturabileceği, uzman kişiler tarafından okullarda öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik okuma alışkanlığı ile ilgili konferans ve seminerler düzenlenebileceği önerilerinde bulunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Aksoy, E. ve Öztürk S. D. (2018). Öğrencilerdeki Okuma Alışkanlığının Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerine Göre Belirlenmesi. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, s. 143-184. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tsadergisi/issue/36249/317959> sayfasından erişilmiştir.
- Akyol, H. (2003). Metinlerden Anlam Kurma. TÜBAR, XIII, s.49-58. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tubar/issue/16954/176997> sayfasından erişilmiştir.
- Altıntaş, E. (1995). Okuma Eğitimi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, X (1). <http://acikerisim.uludag.edu.tr/handle/11452/17062> sayfasından erişilmiştir.
- Aytaş, G. (2005). Okuma Eğitimi. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26122/275180> sayfasından erişilmiştir.
- Balcı, A. (2013). Okuma ve Anlama Eğitimi, Ankara: Pegem Akademi. <https://depo.pegem.net/9786053644910.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi
- Coşkun, E. (2002). Okumanın Hayatımızdaki Yeri ve Okuma Sürecinin Oluşumu. TÜBAR, XI, s.231-244 https://www.academia.edu/10994711/OKUMANIN_HAYATIMIZDAK%C4%B0_YER%C4%B0_VE_OKUMA_S%C3%9CREC%C4%B0N%C4%B0N_OLU%C5%9EUMU sayfasından erişilmiştir.
- Karaaslan, S. (2016). Türk Eğitim Politikasında Okuma Alışkanlığı. Bilgi Dünyası, 17 (1), s.104-119. doi: [10.15612/BD.2016.491](https://doi.org/10.15612/BD.2016.491)
- Karademir, M. ve Gürsoy, B. (2018). İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıklarının İncelenmesi. Eğitim Fakültesi Dergisi, 4 (2), s.247-282. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1003272> sayfasından erişilmiştir.
- Karakullukçu, N. ve Çelik Y. (2020). İlkokul öğrencilerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmada sınıf öğretmenlerinin rolü. Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 11(2), s.1-14. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aduefebder/issue/59088/732337> adresinden erişilmiştir.
- Karasar, N. (2016). Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karatay, H. (2018). Okuma Eğitimi Kuram ve Uygulama, Ankara: Pegem Akademi. <https://depo.pegem.net/9786053649342.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Karatay, H. Külah, E. ve Kaya, S. (2020). Okuma Alışkanlığını Geliştirme Yöntem, Teknik ve Modelleri, Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları, 8(1), 89-107. doi: 10.35233/oyea.707967

- Keskin, H.K. ve Akyol, H. (2014). Yapılandırılmış okuma yönteminin okuma hızı, doğru okuma ve sesli okuma prozodisi üzerindeki etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(4), s.107-119. <http://www.anadiliegitimi.com/tr/download/article-file/14905> adresinden erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). PISA 2018 Türkiye Raporu, Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi: 10. https://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/03105347_PISA_2018_Turkiye_On_Raporu.pdf adresinden erişilmiştir.
- Nazlı, B. (2016). Çocuklarda Okuma Alışkanlığının Önemi Emniyetçiler İlkokulu Örneği: Anne ve Baba Bilinci, <https://www.academia.edu/45135225> adresinden erişilmiştir.
- Odabaş, H. Odabaş, Z.Y ve Polat, C. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı: Ankara Üniversitesi Örneği, *Bilgi Dünyası*, 9(2), s.431-465. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tk/issue/48648/618473> adresinden erişilmiştir.
- Sönmez V. ve G. Alacapınar, F. (2019). Örneklandırılmış Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Anı Yayıncılık
- Susar Kırmızı, F. (2008). Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Drama Yönteminin Tutum ve Okuduğunu Anlama Stratejileri Üzerindeki Etkisi, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(23), s.95-109. http://pauegitimdergi.pau.edu.tr/Makaleler/769056897_Fatma%20Susar%20K%c4%b1rm%c4%b1z%c4%b11.pdf adresinden erişilmiştir.
- Tanju, H. E. (2010). Çocuklarda Kitap Okuma Alışkanlığına Genel Bir Bakış. *Aile ve Toplum Dergisi*, 11(6), s. 30-39. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/spcd/issue/21100/227236> adresinden erişilmiştir.
- Tekgül, K. (2013). İdareci ve öğretmenlerin öğrencilerde kitap okuma alışkanlığının geliştirilmesine yönelik düşüncelerinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanından erişildi. (Erişim No. 327664).
- Tezcan, M. (1992), Çocuklara Okuma Alışkanlığı Kazandırmak, *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 15, s.5-9. <http://journals.iku.edu.tr/yed/index.php/yed/issue/view/36/33> adresinden erişilmiştir.
- Türk Dil Kurumu. (2005). Büyük Türkçe sözlük. Ankara: TDK.
- Ungan, S. (2008), Okuma Alışkanlığımızın Kültürel Altyapısı. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), s.218-228, ISSN: 1303-0094. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/223512> adresinden erişilmiştir.
- Ülper, H. (2011), Öğrenci Açısından Okumaya Güdöleyici Etmenler, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(2), s.941-960. https://www.academia.edu/5783330/%C3%96%C4%9Frenci_A%C3%A7%C4%B1s%C4%B1ndan_Okumaya_G%C3%BCd%C3%BCleyici_Etmenler adresinden erişilmiştir.

- Yavaş, S. (2013). İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlıkları ile üst düzey düşünme becerileri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi, Yüksek lisans tezi, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanından erişildi. (Erişim No: 460751)
- Yılmaz, B. (1991). Okuma Alışkanlığı, Yaşadıkça Eğitim Dergisi, 15, s.5-10. <http://journals.iku.edu.tr/yed/index.php/yed/issue/view/31/28> adresinden erişilmiştir.
- Yılmaz, B. (2000). Çok Kültürlü Toplumlarda Etnik Azınlık Çocuklarının Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıkları, Türk Kütüphaneciliği 14(4), s.451-465. <http://tk.org.tr/index.php/TK/article/viewFile/697/694> adresinden erişilmiştir.
- Yüksel, A. (2010), Okuma Güçlüğü Çeken Bir Öğrencinin Okuma Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Bir Çalışma, Kuramsal Eğitimbilim, 3 (1), s.124-134. <https://keg.aku.edu.tr/arsiv/c3s1/c3s1m8.pdf> adresinden erişilmiştir.

EKLER

Ek-1 Öğretmen Anketi

Saygı değer meslektaşım, Bu çalışma Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programında hazırlamakta olduğum “Öğrencilerin Okuma Alışkanlığı Geliştirmesinde Sınıf Öğretmeninin Etkisi: Denizli İli Örneği” projesi için veri toplamak üzere oluşturulmuştur. Çalışmanın amacına ulaşması için sizden istenen bütün soruları eksiksiz, size en uygun cevapları içtenlikle cevaplamanızdır. Bu çalışmada yer almak tamamen sizin isteğinize bağlı olup katılıp katılmamakta özgürsünüz. Çalışmada yer almayı reddedebilirsiniz herhangi bir aşamada çalışmadan ayrılabilirsiniz. Bu çalışma formunu doldurmanız durumunda sizden ücret talep edilmeyecektir ve size bir ücret ödenmeyecektir. Sorulara vereceğiniz cevaplar sadece bilimsel amaçla kullanılacak olup kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır. Araştırmaya katılmak isterseniz lütfen formu doldurunuz. Tüm soruları içtenlikle cevapladığınızı, çalışmamıza katıldığınızı için çok teşekkür ederiz.

Danışman: Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI

Öğrenci: Pınar ÖZDEN DENİŞ

BÖLÜM 1

- 1- Okulunuzun Adı:
- 2- Okulunuzun Bulunduğu İlçe:
- 3- Cinsiyetiniz:
Kadın (), Erkek ()
- 4- Yaşınız:
20-25 (), 26-33 (), 34-41 (), 42-49 (), 50 ve Üzeri ()
- 5- Eğitim Durumunuz:
Üniversite (), Yüksek Lisans (), Doktora (), Diğer ()
- 6- Öğretmenlikteki hizmet süreniz:
5 yıl ve daha az (), 6-10 Yıl (), 11-15 Yıl (), 16-20 Yıl (), 21 ve daha fazla ()
- 7- Kaç yıldır bu okulda görev yapıyorsunuz:
5 yıl ve daha az (), 6-10 Yıl (), 11-15 Yıl (), 16-20 Yıl (), 21 ve daha fazla ()
- 8- Okulunuzda kütüphane var mı?
Evet (), Hayır ()
- 9- Evinizde kitaplık var mı?
Evet (), Hayır ()
- 10- Kütüphaneye gidiyor musunuz?
Evet (), Hayır ()
- 11- Kitap fuarına gidiyor musunuz?
Evet (), Hayır ()
- 12- Yılda kaç kitap okuyorsunuz?
1-10 (), 11-20 (), 21-30 (), 31-40 (), 41 ve üzeri ()
- 13- En son ne zaman kitap aldınız?
Son 15 gün içinde (), son bir ay içinde (), son altı ay içinde (), son bir yıl içinde (), son 5 yıl içinde ()
- 14- En çok hangi tür kitap okumayı seviyorsunuz?
Roman (), Hikaye (), şiir (), Deneme (), Diğer ()

BÖLÜM 2

	SORULAR	Her zaman	Sık sık	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
1	Sınıf Kitaplığı oluşturuyor musunuz?					
2	Öğrencilere kitap aldırıyor musunuz? / Almalarını için tavsiyede bulunuyor musunuz?					
3	Yaptığınız çalışmalar /etkinlikler kitap okumayı arttırıyor mu?					
4	Öğrencilerin kitap okumasında olumlu katkınızın olduğunu düşünüyor musunuz?					
5	Kitap okumayla ilgili verilen ödevin kitap okumayı arttırdığını düşünüyor musunuz?					
6	Derslerinizde kitap okutmak için ayrıca bir zaman ayırıyor musunuz?					
7	Kitap okumayla ilgili yaptığınız çalışmalar sonucu öğrencileriniz süreli yayınları (Gazete, dergi vb.) takip eder mi?					
8	Okulda ve sınıfınızda hazırladığınız ilgi çekici panolar sonucunda öğrencileriniz okuma alışkanlığı kazanıyor mu?					
9	Kitap okumayla ilgili yaptığınız çalışmalar sonucunda öğrencileriniz özet çıkarır mı, Özetlerini bir araya getirir mi? (Deftere ,ajandaya, klasöre, kişisel dosyaya, vb.)					
10	Kitap okumayla ilgili yaptığınız çalışmalar sonucunda öğrencileriniz evlerinde kendi kitaplıklarını oluşturur mu?					
11	Kitap okumayla ilgili yaptığınız çalışmalar sonucunda öğrencileriniz kütüphanelere gider, kitap fuarlarına gider ve buralardan faydalanır mı?					
12	Kitap okumayla ilgili yaptığınız çalışmalar sonucunda öğrencileriniz kendi sözlüklerini (okuduğu kitaplardaki kelimelerden) oluşturur mu?					
13	Kitap okumayla ilgili yaptığınız çalışmalar sonucunda öğrencileriniz kendi ailesi ile okuma saati/zamanı oluşturur mu?					
14	Kitap okumayla ilgili yaptığınız çalışmalar sonucunda öğrencileriniz kendi antolojisini/ şiir defterini oluşturur mu?					
15	Kitap okumayla ilgili yaptığınız çalışmalar sonucunda öğrencileriniz paralarıyla alacakları ilk 5 şeyden biri kitap olur mu?					
16	Kitap okumayla ilgili yaptığınız çalışmalar sonucunda öğrencilerinizin sadece not için, dersten geçmek için kitap okuduğunu, kitap okuma alışkanlığı kazandığını düşünüyor musunuz?					
17	“Öğrencilerin kitap okuması için herhangi bir çalışma yapmıyorum, bir gayret göstermiyorum. Çünkü okumak isteyen zaten okur. İstemeyen de zaten okumaz. Öyleyse çalışma yapmaya gerek yok.” diyor musunuz?					
18	Öğrencilerin okuma alışkanlığı üzerinde ailelerin ekonomik ve sosyal yönünün etkisi var mıdır?					
19	Sosyal alan derslerinde işlenen konularda öğrencilerin verdiği örnekler kitaplardan mıdır?					

20	Sosyal alan derslerinde işlenen konularda öğrencilerin verdiği örnekler televizyonlardan, sinema filmlerinden midir?				
21	Teknolojik imkanların gelişmesinin çocukların okuma alışkanlığı üzerinde etkisi var mıdır?				
22	Kitap okuma alışkanlığı kazandırmak için herhangi bir ders saati ayırıyor musunuz?				
23	Öğrencilerinizin maddi gücünün kitap almaya yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?				

BÖLÜM 3

- Öğrencilerinizin okuma alışkanlığı seviyesini yeterli buluyor musunuz?
.....
.....
- Bugüne kadar öğrencilerinizin okuma alışkanlığını geliştirmek için yaptıklarınızı yeterli buluyor musunuz? Yanıtınız evet ise neler yaptığınızı açıklar mısınız?
.....
.....
- Öğrencilerin okuma alışkanlığını geliştirmek için başka neler yapılabilir?
.....
.....

Ek-2 Etik Kurul Belgeleri

Evrak Tarih ve Sayısı: 05.11.2021-E.125931

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Sayı : E-93803232-622.02-125931
Konu : Pınar ÖZDEN DENİŞ

05.11.2021

DAĞITIM YERLERİNE

10.132.1.46

İlgide kayıtlı başvurunuz 3/11/2021 tarih ve 20-4 toplantı/karar nolu etik kurul toplantısında görüşülmüş olup, alınan karar ekte sunulmuştur.

9.11.2021

Gereği için bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Ertuğrul İŞLER
Kurul Başkanı

Ek: Karar (1 sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
Eğitim Bilimleri Enstitüsüne

Bilgi:
Sayın Prof. Dr. Fatma SUSAR

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSVNACNA1F Pin Kodu :86262
Adres:Pamukkale Üniversitesi Kınıklı Merkez Kampüsü
Telefon:0 (258) 0 Faks:0 (258) 0
e-Posta:info@pamukkale.edu.tr Elektronik Ağ:http://www.pau.edu.tr/
Kep Adresi: paurektorluk@hs01.kep.tr

Belge Takip Adresi : <https://www.nurkiye.gov.tr/pau-ebys>

Bilgi için: Ayşen TOSUN
Unvanı: Birim Evrak Sorumlusu

Tel No: 2582961803

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 05.11.2021-E.125931

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLERİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
SAYI: 68282350/22021/G020

Toplantı Tarihi : 3.11.2021
Toplantı Sayısı : 20
Toplantı Saati : 15:00

*10.132.1.46
567
9.11.2021*

KARAR 4- Üniversitemiz Eğitim Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Tezsiz (İ.Ö) Yüksek Lisans Programı 202102022 numaralı öğrencisi Pınar ÖZDEN DENİŞ'in "*Öğrencilerin Okuma Alışkanlığı Geliştirmesinde Sınıf Öğretmenlerinin Etkisi: Denizli İli Örneği*" konulu proje çalışmasına yönelik başvuru formunun usul ve etik açıdan verdiği beyan ve ekler tetkik edilmiş olup; proje sahibinin, başvurusunda yer alan bilgi, belge ve taahhütnamelere uygun bilimsel davranışlar sergileyeceği kanaati oluşmuştur. İş bu karar oy birliği ile alınmıştır.

ASLI GİBİDİR
3.11.2021

Prof. Dr. Ertuğrul İŞLER
Başkan

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Pınar
Soyadı	ÖZDEN DENİŞ
Doğum Yeri ve Tarihi	
Uyruğu	
İletişim Adresi ve E-Mail Adresi	
Eğitim	
İlköğretim	
Ortaöğretim	
Yükseköğretim (Lisans)	
Yükseköğretim (Yüksek Lisans)	
Yabancı Dil	
Yabancı Dil Adı	
(Varsa) Mesleki Deneyim	
Yıl (lar)	Mesleki Deneyim